

pete zahteve nasprotovale mislim, ki nas v tej vojni vodijo."

Tako je torej z mirovnim stremiljem: ena roka se izteza proti miru, druga drži za meč.

Naše žrtve za domovino.

Srce pretresujočo in žalostno vest je sprejela rodbina Nedelko v Drebelincih, v županiji Sv. Andraža v Slov. gor., da je črnovojnik Fr. Nedelko, posestnik, star 40 let, vsled prehlajenja in dolgotrajne bolezni dne 29. decembra v rezervni bolnišnici št. 2-15. vojna pošta št. 2. previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Šel je od začetka mobilizacije pod orožje, služil je v Puli, potem na italijanskem bojišču. Med tem je bil le enkrat na kratkem dopustu, da se poslovi od svojih domačih. Bil je odkritosrčnega in mirnega značaja. Kot mož in sosed je bil miroljuben in pošten in vsled tega i povsod spoštovan. Njegovo truplo počiva na vojaškem pokopališču v Bohinjski Bistrici na Kranjskem. Pokojni zapušča žalujočo ženo in nedorastlega sina v šolski dobi. Na srečno in zopetno svidenje onkraj groba nad zvezdami!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici se nam poroča: Bidek udarec je zadel spoštovano hišo Holčevih v Okoslavcih. Sin Tonek je padel na bojišču ob Soči dne 20. decembra. Dopoldne je kot deseti opravljal službo na straži, popoldne pa se je vlegel v svojem kritju k počitku. V spanju ga je zadela sovražna granata, ki mu je raztrgala vso prsno stran. V strašnih mukah je izdihnil. Škoda in žalost po njem je tem večja, ker je bil znan povsod kot fant-poštenjak, kot strokovno izučen tesar, dober cerkveni pevec in zvest ter vnet član domačih cerkvenih in prosvetnih društev. Postavil je pred leti staršem večidel z delom svojih rok lep, nov hram, ki naj bi bil enkrat v njem gospodaril. A božja previdnost je odločila drugače. Vsemogočni podeli zdaj vrlému mladeniču večni hram božji, potrjim staršem pa vlij tolažbe v žalostna srca.

Mrtvaški zvon v Framu pri Mariboru poje dan za dnevom, sedaj tistim, ki tukaj umrjejo, sedaj vojakom, ki pomirjujejo po bolnišnicah in na bojnem polju. Poročali ste že o Matevžu Vrečko iz Loke, ki je padel v vojski. Dne 20. septembra je umrl v bolnišnici v Draču v Albaniji njegov sosed, vrli katoliškonarodni mož Gregor Pokrivač; a še le ob Novem letu smo zvedeli zanj. V ruskem vjetništvu je umrl dne 26. septembra mladenič, član Marijine družbe, Ludvik Lešnik, Uranjekov iz Frama. Dne 28. decembra je umrl v bolnišnici zopet en Ločan, Miha Knez; pokopan je v Bohinjski Bistrici. Bog naj tolaži žalujoče zapuščene rodbine in nam vrni kmalu zaželeni mir!

V nedeljo, dne 14. januarja, smo v Konjicah položili k zadnjemu počitku Alojzija Stolekar, posestnika v Polenah. Ko nam je Italija zavratno napovedala vojno, je bil poslan na soško fronto, brant našo domovino pred izdajalci. Pa nakopal si je hudo bolezen, da se je moral priti domov zdraviti. Bolehal je okoli eno leto, smrt ga je rešila nadaljnjega trpljenja. Bil je mirnega značaja in odločnega verskega prepričanja. Zapušča žalujočo vdovo in dvoje otrok. Kakor izvemo iz zasebnih poročil, je padel na tirolskem bojišču, zadet v glavo, vrl mladenič Fran Vivod, rejalec pri županu Klančniku na Brdu pri Konjicah. Padli junak je bil kaj vzoren mladenič, ud tukajšnjega Bralnega društva, nastopal je tudi s kaj dobrim uspehom pri naših gledaliških predstavah. Grobovi tulijo...

Dne 16. julija je na bojišču padel Franc Čretnik, doma iz Slivnice pri Celju. Služil je pri 7. pešpolku, pri 16. stotnji. Zadet je bil od sovražne granate. Bili smo z njim že devet mesecev skupaj, od teh šest mesecev na italijanski fronti. Bil je zmiraj vesel. Ljubi Bog ga je v 19. letu poklical k sebi. Njegova tovariša F. Golež, doma od St. Jurija ob juž. žel., in Štefan Horvat od Sv. Urbana pri Ptuj, pošiljata pozdrave v domovino.

Franc Mlinarič iz Negove nam piše z bojišča, da je dne 16. januarja padel za domovino priljubljen četovodja Ignacij Kicmontel od 47. pešpolka. Velike so naše žrtve, a vsi se spominjamo besed velikega vojskovodje, ki je rekel: Čast Bogu, srce cesarju, kri pa domovini.

Razne politične vesti.

O našem državnem zboru se govori, da bo sklican še komaj med Veliko nočjo in Binkošti. Zasedanje bo le kratko, pač pa bo več časa delegacijam na razpolago. Velika škoda je, da se državni zbor ne more prej sklicati, kajti nujno je potrebno, da se o preskrbovanju z živili, o načinu uradovanja in časniški cenzuri že enkrat odkrito pove resnica.

Ta teden prihajajo iz cele države odposlanstva na Dunaj, da se poklonijo cesarski dvojici. Včeraj, v sredo, so se ji poklonili tudi štajerski deželni odbor in zastopstvo kranjske dežele. V odgovorih na češka odposlanstva se je cesar najpogostej poslužil češkega jezika in se le za tem nemškega.

ga. Odposlanstvu mesta Prage je tudi obljubil, da bo prišel ob priložnosti obiskat Prago.

Cesarjev brat Maks se je vrnil s potovanja, na katerem je obiskal Črnogoro, Albanijo in Bosno. V političnih krogih zagrebških se govori, da bo v cesarjevemu imenu kmalu obiskal tudi Zagreb.

Hrvatski sabor je včeraj, v sredo, začel razpravo o udanostnem pismu, ki ga mislijo poslati novemu kralju. V takih pismih naznanjajo stranke vladarju tudi svoje želje. Vladna stranka bo izrazila željo, da se zjedini vse hrvatske pokrajine v eno upravno celoto, opozicija pa bo zahtevala, da se privzamejo v to upravno celoto tudi vsi Slovenci. Za državo bi se s tem ustvaril najmočnejši jez proti irendenti iz Srbije in Italije.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je v svojem odgovoru Wilsonu izjavil, da Madžari zelo spoštujejo narodno načelo. Vladno glasilo "Pester Lloyd" je ob tej priliki napisalo članek, ki hoče prepričati, da imajo nemadžarske narodnosti na Ogrskem naravnost raj. Čudno pa je, da celo madžarski opozicijski listi "Alkotmány", "Nepszava" in drugi odločno zahtevajo od vlade, da naj spremeni svojo politiko proti Slovakom. Glasilo čeških agrarcev "Venkov" piše: Zadnja statistika je na Ogrskem našla 2.019.641 Slovakov. Od 59 poslancev v slovaškem jezikovnem ozemlju so 3 Slovaki. Srednjih šol v tem ozemlju je 33; učni jezik je madžarski. V ljudske šole na slovaškem ozemlju hodi 246.107 slovaških otrok in med njimi jih hodi samo 18.312 v slovaške šole, v katerih pa je tudi madžarsčine na teden do 18 ur. Razun tega je 978 šol za 80.363 slovaških otrok, v katerih se učijo zgolj madžarsko in 899 šol s 80.929 otroci, katerim smejo v najnižjih razredih deloma razlagati v slovaškem jeziku. Tako se tedaj slovaško vzgaja samo 8% slovaških otrok, ki se pa tudi uče madžarsko do 18 ur na teden. Pri sodiščih in vseh državnih gosposkah dobi Slovak tolmača, če uradnik ne zna njegovega jezika. Uradni jezik je pa madžarski.

Potres.

V ponedeljek, dne 29. januarja, smo imeli večkratni potres. Prvi potres je bil nekaj minut pred polnočjo, drugi ob pol dvanajstih in po nekaterih krajih so v večernih urah čutili še tretji bolj lahki potres. Najmočnejši je bil prvi potres. Ta je posebno hudo zadela slovenske kraje ob Savi. Od desetih do sedemdesetih poročil so veliko škodo trpele Brežice in Krška vas. Ta nesreča je tem občutljivejša, ker se je dogodila v nenavadno mrzlem in snežnem času. Upamo, da bodo oblasti šle nesrečnemu prebivalstvu zares velikodušno na roko ter mu ponudile vsako potrebno pomoč. Prizadetim občinam in njih prebivalstvu pa izrekamo v imenu vsega slovenskega ljudstva naše najiskrenejše sočutje!

Potres se je čutil daleč na okoli in sicer tudi v Gradcu, Ljubljani, Celovcu, Zagrebu, Polji, Trstu in t. d.

Brežice: Potres je v ponedeljek, dne 29. januarja, naše mesto hudo prizadel: Poškodovane so skoro vse hiše, tako, da se ne more v njih stanovati. Cerkevni stolp je zelo razpokan; najbolj pa je trpelo poslopje okrajnega glavarstva. Popolnoma razrušena je ena hiša. Prebivalstvo je moralo zapustiti vse hiše in se naseliti v nepoškodovanih hišah v okolici, v vasiških šotorih, ki so jih postavili na prostem in v praznih železniških vozovih na kolodvoru. Južna železnica je dala več sto vozov za stanovanja na razpolago. Tudi vodja okrajnega glavarstva dr. Neuwirth stanuje v železniškem vozu. Pri potresu je bila zasuta ena oseba.

Krška vas pri Krškem: Najhujši potresni sunek je bil v ponedeljek, dne 29. januarja, v Krški vasi pri Krškem ob Savi. V vasi, ki šteje 500 prebivalcev, ni skoro nobene hiše, ki ne bi bila poškodovana. Nekateri hiše so popolnoma podrte, 28 hiš in gospodarskih poslopij je posebno težko poškodovanih, a vse druge hiše pa imajo močne razpoke na zidovju. Prebivalstvo je ne glede na hud mraz preplašeno bežalo iz podrlih in poškodovanih hiš in se je naselilo v drvarnicah, skednjih, hlevih in drugih gospodarskih poslopijih. Potres je zasul dva kmetka sinova, katera pa so še živa, a težko poškodovana, izkopali izpod razvalin. Tudi za vse vaško prebivalstvo so napravili na prostem več vojaških šotorov, poljskih kuhinj in drugih priprav za silo. Ubogo ljudstvo v audem mrazu mnogo trpi.

Maribor: V ponedeljek, dne 29. januarja, je potres dvakrat precej močno zazibal tudi naše mesto. Ob 10. uri dopoldne smo čutili tri močne sunke. Smer potresa je bila od zahoda proti vzhodu. Omare in svetilke so se zagugale, pod nami pa se je slišalo neko vošč bobnenje, kakor da bi peljali težko obložen voz. Nek mož, ki je slučajno stal ob času potresa ob Dravi, nam pripoveduje, da je videl, ko je v sredini reke voda več metrov visoko pljusnila gor v zrak, stari leseni most pa se je močno potresel. Ljudje, ki so šli čez novi most, pravijo, da se je ta most kakih 10 do 12 sekund zibal, kakor da bi težki

vozovi drdrali čezenj. Škode ni potres napravil nobene. Ob pol 12. uri dopoldne se je zemlja zopet nekoliko potresla.

Sv. Peter pri Mariboru: Dne 29. januarja, ob 10. uri predpoldne, se je čutil pol minute trajajoč, močen potresni sunek. Okna so škripala in vrata, omare so se majale in sv. razpelo bi skoraj padlo na tla. Ob pol 12. uri se je sunek ponavljal. Pa je bil krajši in slabši. Smer se ni natanko poznala.

Ptuj: Potres, ki je v ponedeljek, dne 29. januarja precej močno zrahljal Slovenski Štajer in bližnje dežele, smo čutili tudi v našem mestu in v okolici. Nekaj minut pred pol 10. uro dopoldne se je zemlja tako valovito potresla, da je v nekaterih hišah več reči padlo na tla. Ljudje pripovedujejo, da se je vsled potresa ustavilo v sobah več stenskih ur. Najbolj pa so čutili potres na ptujskem gradu, kjer je padla nekaj ometa v sobah na tla.

Rogaška Slatina: Pretekli ponedeljek dopoldne okrog 10. ure, smo čutili valovit potresni sunek v smeri od zahoda proti vzhodu. Ob 12. uri je sledil drugi sunek. Škode ni nobene.

Malerodne pri Rogatcu: Tri sekunde trajajoč hud potres se je čutil v Malihrodnah ob 10. uri dopoldne v ponedeljek, dne 29. januarja.

Kozje: Hude potresne sunke smo čutili v ponedeljek ob pol 10. in pol 12. uri dopoldne. Pri nas je bil drugi sunek močnejši kot prvi.

Celje: Prestrašeni so v ponedeljek, dne 29. januarja, okrog 10. ure dopoldne bežali ljudje iz stanovanj. Zemlja se je trikrat dokaj močno stresla. Najprvo smo mislili, da je to učinek artilerijskega ognja na Krasu. A ko smo videli, da so se posamezni viseči in stoječi predmeti v sobah tresli in gungali, smo takoj vedeli, da je potres. Na Graški cesti je padlo pet strešnih opek na cesto.

Na železnici: Sprevodnik južne železnice nam pripoveduje, da je za časa, ko se je čutil potres, bil v vlaknu na Zidanem mostu. Voz, v katerem se je nahajal, se je močno zazibal. Osebe, ki so stale natprogi, so tudi čutile, kako se je zemlja trikrat potresla.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču je postalo živahnije. Ze zadnje dni preteklega tedna se je na goriški črti vršil živahni artilerijski oženj. Vojni poročevalci so naznanjali pričetek italijanskega napadanja. A do tega ni prišlo. Pač pa so, kakor je posneti iz avstrijskega uradnega poročila z dne 30. januarja, naše čete na Goriškem dne 29. januarja uspešno napadle, in pri Kostanjevici in Vrtojbi dosegle lepe uspehe. A se bo iz teh uvodnih bojev razvila velika bitka, bodo pokazali dogodki prihodnjih dni, ako bo seveda vreme ugodnejše. — Na tirolski in koroški fronti je zapadel letos izredno visok sneg. Po nekod ga je baje od 6 do 8 metrov visoko. Pri Gardskem jezeru in v dolini reke Adige obstreljuje sovražna artilerija naše kraje. — Italijani baje dobič na pomoč za kraško fronto dva armadna zbora francoskih napadalnih čet.

Uspeh na Krasu.

V ponedeljek, dne 29. januarja, so oddelki pešpolka št. 71, ki je sestavljen iz ogrskih Slovkov (Trenčini), vdrl pri Kostanjevici na Krasu v sovražne postojanke. Ko so premagali nekatere italijanske stotnije, so zasuli sovražne järke in se vrnili z 6 častniki, 140 možmi kot vjetniki in 2 uplenjenima strojima puškama nazaj. Vzhodno od Vrtojbe pa se je po enakem činu vrnilo več oddelkov črnovojniškega pešpolka št. 2 iz sovražnih jarkov. Vjeli so 27 Lahov in uplenili 2 strojni puški.

Italijani se bojijo našega napada.

V italijanskih listih se vsak dan piše o name-ravani veliki ofenzivi Avstrije in Nemčije na neki fronti. List "Secolo" piše: "Ali zadene to morda Italijo?" Ako bi se Avstriji in Nemčiji posrečilo v Italiji tako uspešno vojevanje kot v Rumuniji, bi si obe državi svojo fronto silno skrajšali in bi imeli preko Adrije kratko zvezo z Balkanom. List "Secolo" sodi, da bi se Italija mnogo deli časa upirala sovražnemu napadu nego Rumuniji.

Slovensko-štajerski vojaki na južno-zapadni fronti.

Janko Breznik, enoletni prostovoljec, nam poroča:

Imeli smo pravečo zimsko spanje. Kdo bi li v tem času pričakoval od nas poročila? Bili smo hripavi in nikakor razpoloženi za kaj drugega, kakor za svoj navadni posel. Živelimo smo le vsakdanje življenje. Toda iz tega vsakdanjega življenja nas je kar nepričakovano vzdramilo Novo leto in začeli smo nekoliko bolj misliti na svoje drage v domačiji. Naša dejanja in odlikovanja so ostala nepoznana in slavno občinstvo bi gotovo rado izvedelo, kaj počenjamo mi in kako se merimo z našim podlim, zahrbtnim in izdajalskim polentarijem. Če tudi že tako dolgo bijemo ljut boj in se ustavljamo veliki premoči, nas še ni-